

Mål C-63/24 [Galte]ⁱ**Begäran om förhandsavgörande****Datum för ingivande:**

26 januari 2024

Domstol som begär förhandsavgörande:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litauen)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

24 januari 2024

Sökande i första instans och klagande i andra instans:

K.L.

Svarande i första instans och motpart i andra instans:

Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos

[...]

**LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS
(HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLEN I LITAUEN)****BESLUT**

24 januari 2024

[...]

Avdelningen, i utökad sammansättning, vid Högsta förvaltningsdomstolen i Litauen [...] [domstolens sammansättning]

har, vid ett domstolssammanträde i enlighet med det skriftliga överklagandeförfarandet, prövat det administrativa målet angående klagandens, K.L., överklagande av den dom som Vilniaus apygardos administracinis teismas (Regionala förvaltningsdomstolen i Vilnius, Litauen) meddelade den 30 mars

ⁱ Förevarande mål har getts ett fiktivt namn. Detta namn är inte någon av rättegångsdeltagarnas verkliga namn.

2023 i det administrativa målet angående den talan som [nämnda] klagande [...] väckt mot motparten, Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (Migrationsavdelningen inom Republiken Litauens inrikesministerium), om ogiltigförklaring av ett beslut och ett föreläggande om att vidta åtgärder.

Avdelningen, i utökad sammansättning,
har konstaterat följande:

I.

- 1 Förevarande mål rör en tvist mellan klaganden, K.L., (nedan kallad klaganden) och motparten, Migrationsavdelningen inom Republiken Litauens inrikesministerium (nedan kallad motparten eller migrationsavdelningen), angående huruvida den del av motpartens beslut av den 16 januari 2023 [...] (nedan kallat beslutet) genom vilket klaganden nekades asyl i Republiken Litauen var lagenlig och välgrundad.

Rättsligt sammanhang. Internationell rätt.

- 2 Konventionen angående flyktingars rättsliga ställning antogs i Genève den 28 juli 1951 (Förenta nationernas fördragssamling, volym 189, s. 150, nr 2545 (1954); tillgänglig (se bilaga II) på svenska på adress: https://web.archive.org/web/20090920052949/http://www.unhcr.se/SE/basic_facts/pdf/1951swe.pdf) (nedan kallad Genèvekonventionen) och trädde i kraft den 22 april 1954. Den har kompletterats med protokollet angående flyktingars rättsliga ställning, som antogs i New York den 31 januari 1967 och trädde i kraft den 4 oktober 1967 (tillgänglig (se bilaga III) på svenska på adress: https://web.archive.org/web/20090920052949/http://www.unhcr.se/SE/basic_facts/pdf/1951swe.pdf) (nedan kallat protokollet).
- 3 I ingressen till Genèvekonventionen noteras att Förenta nationernas Hög Kommissarie för flyktingar (UNHCR) erhållit i uppdrag att övervaka tillämpningen av de internationella konventioner som bereder flyktingarna skydd, och [i artikel 35.1 i Genèvekonventionen och i artikel II i protokollet] anges att staterna förpliktar sig att samarbeta med UNHCR vid fullgörandet av dess uppgifter, och särskilt ska underlätta dess uppgift att vaka över efterlevnaden av bestämmelserna i dessa instrument.
- 4 I artikel 1 F b) i Genèvekonventionen anges att stadgandena i denna konvention icke äger tillämpning på den beträffande vilken det föreligger allvarliga skäl att anta att han förövat grovt icke-politiskt brott utanför tillflyktslandet, innan han erhöll tillträde till detsamma som flykting.
- 5 Enligt artikel 33.1 i Genèvekonventionen må en fördragsslutande stat icke, på vilket sätt det vara må, utvisa eller avvisa flykting till gränsen mot område varest

hans liv eller frihet skulle hotas på grund av hans ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning.

Rättsligt sammanhang. Unionsrätt.

- 6 I skäl 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (nedan kallat direktiv 2011/95/EU) anges att Genèvekonventionen och protokollet utgör grundstenen i det folkrättsliga systemet för skydd av flyktingar.
- 7 Enligt skäl 16 i direktiv 2011/95/EU står detta direktiv i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Direktivet syftar särskilt till att säkerställa full respekt för den mänskliga värdigheten och de asylsökandes och deras medföljande familjemedlemmars rätt till asyl, och till att främja tillämpningen av artiklarna 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 och 35 i stadgan och bör därför genomföras på ett sätt som överensstämmer med detta ändamål.
- 8 Enligt artikel 12.2 b i direktiv 2011/95/EU kan en tredjelandsmedborgare eller en statslös person inte anses som flykting om det finns synnerliga skäl för att anta att han eller hon har förövat ett grovt icke-politiskt brott utanför tillflyktslandet innan vederbörande fick tillträde till det landet som flykting, vilket innebär den tidpunkt då uppehållstillstånd utfärdades på grundval av beviljad flyktingstatus; särskilt grymma handlingar, även om de begåtts i förment politiskt syfte, får betecknas som allvarliga icke-politiska brott.
- 9 I artikel 21.1 föreskrivs att medlemsstaterna i enlighet med sina internationella förpliktelser ska respektera principen om *non-refoulement*.
- 10 I artikel 18 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna anges att rätten till asyl ska garanteras med iakttagande av reglerna i Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 och protokollet av den 31 januari 1967 om flyktingars rättsliga ställning och i enlighet med fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Rättsligt sammanhang. Nationell rätt.

- 11 I artikel 86.1 i Lietuvos Respublikos įstatymas dėl užsieniečių teisinės padėties (Republiken Litauens lag om utländska medborgares rättsliga ställning) (nedan kallad lagen) föreskrivs att "[e]n asylsökande ska beviljas flyktingstatus om han eller hon med anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politisk åskådning befinner sig utanför det land där han eller hon är medborgare och inte kan eller på

grund av sin fruktan inte vill begagna sig av det landets skydd, eller om han eller hon är en statslös person som av samma skäl som nämnts ovan befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill återvända dit, såvida han eller hon inte omfattas av de skäl till undantag som anges i artikel 88.1 och 88.2 i denna lag”.

- 12 Enligt punkt 3 i artikel 88.2 i lagen ska ”en asylsökande som uppfyller kriterierna i artikel 86.1 i denna lag inte beviljas flyktingstatus om det finns synnerliga skäl för att anta att han eller hon före inresan till Republiken Litauen har förövat ett grovt icke-politiskt brott (särskilt grymma handlingar, även om de begåtts i förment politiskt syfte, får betecknas som allvarliga icke-politiska brott) eller har gjort sig skyldig till gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser eller har anstiftat eller på annat sätt deltagit i förövandet av sådana brott eller gärningar”.
- 13 I punkt 8 i artikel 40.1 i lagen föreskrivs att ett tillfälligt uppehållstillstånd får utfärdas eller förnyas för en utländsk medborgare, bland annat om den utländske medborgaren, i de fall som anges i artikel 130.1, 130.2 och 130.4 i denna lag, inte kan avvisas till ett främmande land eller utvisas från Republiken Litauen.
- 14 Enligt artikel 130.1 i lagen är det förbjudet att utvisa eller avvisa en utländsk medborgare till ett land där hans eller hennes liv eller frihet skulle hotas eller där han eller hon skulle kunna bli utsatt för förföljelse på grund av sin ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning, eller till ett land varifrån den utländske medborgaren skulle kunna skickas vidare till ett sådant land.
- 15 I enlighet med punkt 92.2.2 i Prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašas (Beskrivning av förfarandet för beviljande och återkallande av asyl i Republiken Litauen), godkänd genom Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. vasario 24 d. įsakymas Nr. 1V-131 (förordning nr 1V-131 av Republiken Litauens inrikesminister av den 24 februari 2016 (i den version som är relevant i förevarande mål senast ändrad genom förordning nr 1V-819 av den 28 december 2022)) ska den behöriga tjänsteman vid migrationsavdelningen som prövar asylansökan i sak kontrollera huruvida den asylsökande förekommer i registret över misstänkta, tilltalade och dömda personer, nämligen om den asylsökande (över 14 år) genom lagakraftvunnen dom har befunnits skyldig till att ha begått ett grovt eller synnerligen grovt brott eller till att ha medverkat till förövandet av ett sådant brott.

Relevanta faktiska omständigheter.

- 16 Det har i förevarande administrativa [mål] klarlagts att klaganden den 17 februari 2022, efter att olagligen ha passerat gränsen mellan Litauen och Belarus, ingav en ansökan till migrationsavdelningen om asyl och tillfälligt uppehållstillstånd i Republiken Litauen.

- 17 Enligt klaganden hade han blivit felaktigt dömd tre gånger av myndigheterna i (maskerade uppgifter), av det verkliga skälet att han var aktiv i (maskerade uppgifter) oppositionen i (maskerade uppgifter). Klaganden uppgav att han hade flytt från (maskerade uppgifter) eftersom de brottsbekämpande myndigheterna i det landet hade börjat genomföra förhör (maskerade uppgifter), vilket klaganden tolkade som ett försök från de behöriga myndigheternas sida att fabricera ännu ett brottmål mot honom. Enligt klaganden förföljs han av myndigheterna i (maskerade uppgifter) av två skäl, nämligen för att ha spritt politisk information och för att ha anordnat möten.
- 18 Efter utredning identifierade migrationsavdelningen att det möjliga skälet till att klaganden förföljts var offentlig kritik av myndigheterna i (maskerade uppgifter) (maskerade uppgifter). Enligt den information som samlats in om ursprungsstaten förföljs personer som har andra åsikter än (maskerade uppgifter) i (maskerade uppgifter) mycket aktivt. Migrationsavdelningen konstaterade således att även om klagandens inlägg på sociala medier inte var populära, hade klagandens namn figurerat på den (maskerade uppgifter) lista som offentliggjorts av myndigheterna i (maskerade uppgifter), samt i olika (maskerade uppgifter) medieartiklar. Under dessa omständigheter var det enligt migrationsavdelningens bedömning högst sannolikt att klaganden skulle gripas i ursprungslandet och att hans innehåll på sociala medier troligen skulle kontrolleras efter gripandet. Migrationsavdelningen drog därför slutsatsen att klaganden med stor säkerhet riskerade åtal för att ha publicerat ovannämnda innehåll och att han därför kunde beviljas flyktingstatus i Republiken Litauen.
- 19 (Maskerade uppgifter).
- 20 Efter att ha bedömt innehållet, omständigheterna, följderna och påföljderna i brottmålen mot klaganden fann migrationsavdelningen att anklagelserna mot klaganden (maskerade uppgifter) var underbyggda [...]. Enligt migrationsavdelningens bedömning har klaganden med andra ord begått gärningar som faller inom ramen för begreppet ”grovt icke-politiskt brott” och kan därför, i enlighet med punkt 3 i artikel 88.2 i lagen, inte beviljas flyktingstatus.
- 21 Efter att ha konstaterat att klaganden inte kunde beviljas internationellt skydd av de skäl som anges i artikel 88 i lagen, beslutade migrationsavdelningen emellertid med stöd av artikel 130.1 i lagen att det var förbjudet att avvisa klaganden till hans ursprungsland eftersom han skulle kunna bli utsatt för förföljelse i (maskerade uppgifter) på grund av sin politiska åskådning. Följaktligen utfärdade migrationsavdelningen ett tillfälligt uppehållstillstånd för klaganden med stöd av punkt 8 i artikel 40.1 i lagen.
- 22 Klaganden motsatte sig den del av beslutet som innebar att han nekades asyl i Republiken Litauen och väckte därför talan vid Regionala förvaltningsdomstolen i Vilnius. Genom dom av den 30 mars 2023 ogillade nämnda domstol klagandens talan. Klaganden överklagade denna dom till Högsta förvaltningsdomstolen i Litauen.

Avdelningen, i utökad sammansättning,
konstaterar följande:

II.

- 23 Förevarande mål väcker frågor om tolkningen av artikel 12.2 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet, jämförd med [...] artikel 18 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Det är därför nödvändigt att begära ett förhandsavgörande från EU-domstolen [...] [hänvisning till processrättsliga bestämmelser].
- 24 Klaganden har understrukt att han redan har avtjänat ett straff för det brott som föranledde migrationsavdelningen att neka honom flyktingstatus. Klaganden har med stöd av källor som offentliggjorts av UNHCR gjort gällande att uteslutandeklausulen inte längre ska anses vara tillämplig i sådana situationer. Klaganden har följaktligen yrkat att saken ska hänskjutas till Europeiska unionens domstol för tolkning av artikel 12.2 b i direktiv 2011/95/EU.
- 25 Motparten har framhållit att den litauiska lagstiftaren inte har definierat begreppet grovt icke-politiskt brott. Någon sådan uttrycklig definition finns inte heller i direktiv 2011/95/EU. I klagandens fall användes således Europeiska unionens asylbyrås (EUAA) praktiska vägledning om undantag för grova (icke-politiska) brott¹ (nedan kallad den praktiska vägledningen om grova (icke-politiska) brott), som innehåller en definition av begreppet grovt icke-politiskt brott och riktlinjer för bedömningen. Migrationsavdelningen granskade de brott som klaganden hade begått i enlighet med de kriterier som anges i denna vägledning och fann att (ett av) dessa brott föll inom ramen för definitionen av begreppet ”grovt icke-politiskt brott”.
- 26 Enligt motparten saknas det i nuläget rättspraxis i denna fråga och det finns en brist på enhetlighet i hur EU:s medlemsstater definierar och bedömer konsekvenserna av att ett straff avtjänats för beslutet att inte bevilja asyl när det gäller grova icke-politiska brott. EUAA:s praktiska vägledning om grova (icke-politiska) brott berör inte frågan om hur fall där en person har avtjänat ett straff ska bedömas. I Europeiska stödkontoret för asylfrågors (Easo) praktiska vägledning ”EASO Practical Guide: Exclusion” (”Easo Praktisk vägledning: Undantag”) förklaras emellertid att ”[o]m nationell praxis så tillåter kan handläggande tjänsteman överväga om sökanden redan har utstått ett tillräckligt

¹ Europeiska unionens asylbyrå (EUAA), ”EASO Practical Guide on Exclusion for Serious (Non-Political) Crimes” (”Easo Praktisk vägledning om undantag för grova (icke-politiska) brott”); tillgänglig på, bland annat, engelska på adress: <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-exclusion-serious-non-political-crimes>

straff för den eller de handlingar som återfinns bland undantagen med beaktande av: den tid som avtjänats i förhållande till vad som kan anses vara en rimlig tid enligt unionens normer; den enskildes uppförande sedan han eller hon begick gärningen eller gärningarna, inklusive i fängelset; huruvida sökanden har uttryckt ånger, erbjudit gottgörelse och/eller tagit på sig ansvaret för gärningen eller gärningarna”.² Motparten har understrukit att vägledningens formulering tyder på att handläggande tjänsteman har ett utrymme för skönsmässig bedömning i detta avseende.

- 27 Enligt artikel 2 d i direktiv 2011/95/EU avses med *flykting* en tredjelandsmedborgare som med anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politisk åskådning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp befinner sig utanför det land där han eller hon är medborgare och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av det landets skydd, eller en statslös person som av samma skäl som nämnts ovan befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill återvända dit och som inte omfattas av artikel 12.
- 28 De brott och gärningar som avses i artikel 1 F i Genèvekonventionen eller i artikel 12.2 i direktiv 2011/95/EU utgör grova kränkningar av de grundläggande värden – såsom respekten för människans värdighet och för mänskliga rättigheter – som Europeiska unionen bygger på enligt artikel 2 FEU. De kan även äventyra freden, vilken unionen, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 3 FEU, ska ha som mål att främja (EU-domstolens dom (stora avdelningen) av den 2 maj 2018 i de förenade målen C-331/16 och C-366/16, K./Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie och H.F./Belgische Staat, EU:C:2018:296, punkt 46).
- 29 I artikel 12.2 b i direktiv 2011/95/EU föreskrivs att en tredjelandsmedborgare eller en statslös person inte kan anses som flykting om det finns synnerliga skäl för att anta att han eller hon har förövat ett grovt icke-politiskt brott utanför tillflyktslandet innan vederbörande fick tillträde till det landet som flykting, vilket innebär den tidpunkt då uppehållstillstånd utfärdades på grundval av beviljad flyktingstatus; särskilt grymma handlingar, även om de begåtts i förment politiskt syfte, får betecknas som allvarliga icke-politiska brott.
- 30 I EU-domstolens dom (stora avdelningen) i de förenade målen C-57/09 och C-101/09, Bundesrepublik Deutschland/B och D, påpekas att ett beslut att inte bevilja flyktingstatus med stöd av ett av de skäl som anges i artikel 12.2 b eller c i direktiv 2004/83 har ett samband med de begångna handlingarnas svårighetsgrad, vilken ska vara så allvarlig att den berörda personen inte skäligen kan göra anspråk på det skydd som är förenat med flyktingstatus i den mening som avses i

² Europeiska stödkontoret för asylfrågor (Easo), ”EASO Practical Guide: Exclusion” (”Easo Praktisk vägledning: Undantag”), s. 35; tillgänglig på engelska på adress: https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/EASO_Practical_Guide_-_Exclusion_%28final_for_web%29.pdf

artikel 2 d i direktivet. Den behöriga myndigheten är således skyldig att bedöma de begångna handlingarnas svårighetsgrad och den berörda personens individuella ansvar. För detta ändamål ska den beakta samtliga omständigheter som är utmärkande för dessa handlingar och den berörda personens situation. Om denna bedömning leder till slutsatsen att artikel 12.2 är tillämplig, är den behöriga myndigheten inte skyldig att göra en proportionalitetsprövning (EU-domstolens dom (stora avdelningen) av den 9 november 2010 i de förenade målen C-57/09 och C-101/09, Bundesrepublik Deutschland/B och D, EU:C:2010:661, punkterna 108 och 109).

- 31 Enligt förevarande avdelnings mening är EU-domstolens dom i målet Ahmed i tillämpliga delar relevant för tolkningen av det skäl för att inte bevilja flyktingstatus som avses i artikel 12.2 b i direktiv 2011/95/EU. I den domen underströk EU-domstolen, vid granskningen av det skäl för undantag från subsidiärt skydd som föreskrivs i artikel 17.1 b i direktiv 2011/95/EU, att den påföljd som föreskrivs i den berörda medlemsstatens straffrättsliga lagstiftning förvisso är ett särskilt viktigt kriterium vid bedömningen av svårighetsgraden av det brott som eventuellt motiverar undantag från subsidiärt skydd med stöd av artikel 17.1 b i direktiv 2011/95. Den behöriga myndigheten i den berörda medlemsstaten kan emellertid tillämpa det skäl för undantag som anges i nämnda bestämmelse först efter att i varje enskilt fall ha gjort en prövning av de exakta omständigheter som myndigheten har kännedom om i syfte att fastställa huruvida det föreligger synnerliga skäl att anta att de handlingar som begåtts av den berörda personen, som i övrigt uppfyller kraven för att beviljas den sökta statusen, omfattas av detta skäl för undantag. Denna tolkning får stöd av rapporten från Europeiska stödkontoret för asylfrågor (Easo) från januari 2016 med titeln ”Undantag: artiklarna 12 och 17 i kvalifikationsdirektivet (2011/95/EU)”. I punkt 3.2.2 i rapporten, som rör artikel 17.1 b i direktiv 2011/95/EU, rekommenderade Easo att svårighetsgraden av ett brott som kan medföra att en person inte beviljas subsidiärt skydd ska bedömas med beaktande av en rad kriterier, bland annat gärningens art, den uppkomna skadan, under vilka former åtgärder vidtas för att beivra brottet, påföljdens art, samt frågan huruvida det aktuella brottet likaså betraktas som ett allvarligt brott av en majoritet av domstolarna. EU-domstolen påpekade även att liknande rekommendationer även finns intagna i punkterna 155–157 i UNHCR:s Handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställande av flyktingars rättsliga ställning enligt 1951 års konvention och 1967 års protokoll angående flyktingars rättsliga ställning (se EU-domstolens dom av den 13 september 2018 i mål C-369/17, Ahmed/Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, EU:C:2018:713, punkterna 55–57).
- 32 I detta sammanhang bör det noteras att den fråga som uppstått i detta administrativa mål gäller bedömningen, i samband med artikel 12.2 b i direktiv 2011/95/EU, av det straff som avtjänats för ett begånget brott. Enligt förevarande avdelnings uppfattning är en sådan omständighet till sin natur varken knuten till ”svårighetsgraden” av den gärning som den asylsökande har begått eller till den sökandes ”individuella ansvar” för att ha begått denna gärning.

- 33 I detta hänseende noterar förevarande avdelning att den relevanta omständigheten i förevarande mål (det straff som avtjänats av den asylsökande) inte ingår bland de kriterier för bedömning av brottets allvarlighetsgrad som identifieras i den praktiska vägledningen om undantag för grova (icke-politiska) brott, som det hänvisas till i punkt 25 i förevarande beslut (eller i förteckningen i bilaga A till denna handling över omständigheter som kan beaktas vid den individuella bedömningen av brottets svårighetsgrad). Det är dock riktigt att denna förteckning varken är slutgiltig eller uttömmande.³
- 34 Denna omständighet nämns inte i avsnitt 3.4 i Europeiska stödkontoret för asylfrågors (Easo) rättsliga analys ”Undantag: artiklarna 12 och 17 i kvalifikationsdirektivet – Andra utgåvan”, som behandlar rekvisiten för grova icke-politiska brott enligt artikel 12.2 b i direktiv 2011/95/EU, eller avsnitt 3.6, som belyser de rättsliga aspekter som är relevanta för fastställandet av individuellt ansvar.⁴ Det är riktigt att det i avsnitt 3.7 ”Sonande” i denna handling anges att ”[f]rågan huruvida sonandet av ett brott eller en gärning som återfinns bland undantagen faktiskt kan utgöra en relevant omständighet vid bedömningen av huruvida flyktingstatus ska beviljas eller inte behandlades indirekt av EU-domstolen i domen i de förenade målen B och D i dess svar på två av de frågor som ställts av den tyska federala förvaltningsdomstolen”. Enligt förevarande avdelnings mening redovisas inte någon tydlig ståndpunkt i den aktuella frågan i avsnitt 3.7 i den ifrågavarande rättsliga analysen från Europeiska stödkontoret för asylfrågor, och framför allt har liknande omständigheter inte tolkats eller bedömts i EU-domstolens praxis i samband med artikel 12.2 b i direktiv 2011/95/EU.
- 35 Enligt punkt 157 i Handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställande av flyktingars rättsliga ställning enligt 1951 års konvention och 1967 års protokoll angående flyktingars rättsliga ställning, som EU-domstolen hänvisade till i domen i målet Ahmed, har det emellertid, ”[v]id bedömningen av arten av det brott som den sökande kan antas ha förövat”, också betydelse ”att den sökande har dömts för ett grovt icke-politiskt brott, avtjänat sitt straff, benådats eller beviljats amnesti ... I det senare fallet anses uteslutandeklausulen inte längre vara tillämplig om det inte kan styrkas att den sökandes brottsbenägenhet fortfarande är förhärskande trots benådning eller amnesti.”⁵

³ Europeiska unionens asylbyrå (EUAA), ”EASO Practical Guide on Exclusion for Serious (Non-Political) Crimes” (Easo Praktisk vägledning om undantag för grova (icke-politiska) brott), s. 13–18; tillgänglig på engelska på adress: <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-exclusion-serious-non-political-crimes>

⁴ Europeiska stödkontoret för asylfrågor (Easo), Judicial analysis ”Exclusion: Articles 12 and 17 Qualification Directive. Second Edition” (Rättslig analys ”Undantag: artiklarna 12 och 17 i kvalifikationsdirektivet – Andra upplagan”); tillgänglig på engelska på adress: https://euaa.europa.eu/sites/default/files/EASO_Exclusion_second_edition_JA_EN.pdf

⁵ UNHCR, Handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställande av flyktingars rättsliga ställning, s. 46, punkt 157; tillgänglig på adress: <https://www.asylumlawdatabase.eu/sites/default/files/aldfiles/UNHCR%20Handbook%20SV.pdf>

- 36 Dessutom finns det i Europeiska stödkontoret för asylfrågors (Easo) praktiska vägledning ”EASO Practical Guide: Exclusion” (Easo Praktisk vägledning: Undantag”) en checklista med ytterligare överväganden, där det uttryckligen (*expressis verbis*) anges följande: ”Nedanstående överväganden gäller med förbehåll för nationell praxis. Om det finns synnerliga skäl för att anse att den sökande har ett individuellt ansvar för den eller de handlingar som återfinns bland undantagen, kan handläggande tjänsteman, om nationell praxis så tillåter, gå vidare till att överväga om en tillämpning av undantaget i det aktuella fallet skulle uppfylla syftet med uteslutandeklausulerna. Ju grövre den eller de gärningar som återfinns bland undantagen är, desto mindre relevanta är följande faktorer för det slutliga beslutet.”⁶ Dessa faktorer innefattar: i) det straff som avtjänats för den gärning som (annars) återfinns bland undantagen, ii) den tid som förflutit sedan den brottsliga gärningen, iii) amnesti eller nåd.
- 37 Mot bakgrund av vad som anförts ovan anser avdelningen, i utökad sammansättning, att straff som redan avtjänats av sökanden, nåd eller amnesti som beviljats sökanden, eller andra liknande omständigheter, mot bakgrund av samtliga relevanta omständigheter, kan utgöra relevanta faktorer vid bedömningen av det av den asylsökande begångna brottets svårighetsgrad och den asylsökandes individuella ansvar som leder till att artikel 12.2 b i direktiv 2011/95/EU (inte) ska tillämpas. Det står emellertid inte klart för förevarande avdelning huruvida en omständighet såsom den som är omtvistad i förevarande mål i kraft av själva sakförhållandet (*ipso facto*) kan utesluta att artikel 12.2 b i direktiv 2011/95/EU blir tillämplig. Med andra ord hyser den hänskjutande domstolen tvivel om huruvida det, vid bedömningen av huruvida gärningar som begåtts av en person som i övrigt uppfyller kriterierna för att beviljas flyktingstatus omfattas av de skäl för att neka flyktingstatus som anges i artikel 12.2 b i direktiv 2011/95/EU, föreligger en skyldighet att beakta straff som denna person redan avtjänat, nåd eller amnesti som denne beviljats, eller andra liknande omständigheter.
- 38 I detta sammanhang ska det påpekas att rätten till asyl enligt artikel 18 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ska garanteras med iakttagande av reglerna i Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 och protokollet av den 31 januari 1967 om flyktingars rättsliga ställning och i enlighet med fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Förevarande avdelning anser således att det är viktigt att betona att de i artikel 1 F i Genèvekonventionen och i artikel 12.2 i direktiv 2011/95/EU föreskrivna skälen till att inte bevilja flyktingstatus har införts i syfte att inte bevilja sådana personer flyktingstatus som inte anses värdiga det skydd som är förknippat med en sådan status (EU-domstolens dom av den 2 maj 2018 i de förenade målen C-331/16 och C-366/16, K./Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie och H. F./Belgische Staat, EU:C:2018:296, punkt 50). Förevarande

⁶ Europeiska stödkontoret för asylfrågor (Easo), ”EASO Practical Guide: Exclusion” (”Easo Praktisk vägledning: Undantag”), s. 35; tillgänglig på engelska på adress: https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/EASO_Practical_Guide_-_Exclusion_%28final_for_web%29.pdf

avdelning anser följaktligen att skyldigheten, i samband med tillämpningen av artikel 12.2 b i direktiv 2011/95/EU, att beakta straff som avtjänats, nåd eller amnesti som beviljats eller andra liknande omständigheter till viss del medför att bedömningen av brottets svårighetsgrad och av den asylsökandes individuella ansvar för det begångna brottet inte längre är helt avgörande under ovannämnda omständigheter och att inte alla sådana personer längre ska anses "[o-]värdiga det skydd som är förknippat med en sådan [flyktingstatus]".

- 39 Det är riktigt att skälen till undantag innebär att personer beträffande vilka det har konstaterats att de behöver internationellt skydd fråntas de garantier som föreskrivs i 1951 års Genèvekonvention och i direktiv 2011/95/EU och, på detta sätt, utgör undantag från eller begränsningar av tillämpningen av en humanitär regel. Mot bakgrund av de potentiella följderna av att de tillämpas måste man gå särskilt försiktigt till väga (se förslag till avgörande av generaladvokat Paolo Mengozzi av den 1 juni 2010 i de förenade målen C-57/09 och C-101/09, Bundesrepublik Deutschland/B och D, EU:C:2010:302, punkt 46). I Not om uteslutandeklausulerna, under nr EC/47/SC/CRP.29, från verkställande kommittén för Förenta nationernas Höge Kommissarie för flyktingar (UNHCR), framhålls i dess kommentar till artikel 1 F b) i Genèvekonventionen att det är nödvändigt att tillämpa ett "avvägningstest". Detta test säkerställer att en tillämpning av undantaget inte leder till större skada för gärningsmannen än vad det påstådda brottet motiverar. Gärningens svårighetsgrad ska därför vägas mot den grad av förföljelse som förövaren sannolikt kommer att utsättas för i ursprungslandet. Om den befarade förföljelsen är av så allvarlig art att den äventyrar gärningsmannens liv eller frihet är det endast synnerligen allvarliga brott som motiverar att denna uteslutandeklausul tillämpas.⁷ Förevarande avdelning anser att kravet på ovannämnda "avvägning" i princip säkerställs genom principen om non-refoulement, vilken garanteras den asylsökande även när asyl nekas, såsom är fallet i det nationella målet.

III.

- 40 [...] [skyldighet att begära förhandsavgörande i enlighet med artikel 267 tredje stycket FEUF]
- 41 För att skingra de tvivel som har uppkommit beträffande tolkningen och tillämpningen av de unionsrättsliga bestämmelser som är relevanta för de rättsförhållanden som är omtvistade i förevarande mål, är det under dessa omständigheter lämpligt att begära att EU-domstolen tolkar artikel 12.2 b i direktiv 2011/95/EU, jämförd med [...] artikel 18 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Ett svar på den fråga som ställs i nedanstående beslut är av avgörande betydelse för förevarande mål, eftersom det

⁷ Note on the Exclusion Clauses (Not om uteslutandeklausulerna), nr EC/47/SC/CRP.29, från verkställande kommittén för Förenta nationernas Höge Kommissarie för flyktingar (UNHCR), punkt 18; tillgänglig på engelska på adress: <https://www.unhcr.org/publications/note-exclusion-clauses>

även skulle göra det möjligt att garantera en enhetlig nationell rättspraxis, samtidigt som unionsrättens företräde säkerställs.

Mot bakgrund av ovanstående överväganden [...] [hänvisning till processrättsliga bestämmelser] fattar avdelningen, i utökad sammansättning, vid Litauens högsta förvaltningsdomstol [...]

följande beslut:

[...] [processuella standardformuleringar]

Följande fråga hänskjuts till Europeiska unionens domstol för förhandsavgörande:

”Ska artikel 12.2 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet, jämförd med artikel 18 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, tolkas så, att det, vid bedömningen av huruvida gärningar som begåtts av en person som i övrigt uppfyller kriterierna för att beviljas flyktingstatus omfattas av de skäl för att neka flyktingstatus som anges i artikel 12.2 b i direktiv 2011/95/EU, föreligger en skyldighet att beakta straff som denna person redan avtjänat, nåd eller amnesti som denne beviljats, eller andra liknande omständigheter?”

[...]

[processuella standardformuleringar och domstolens sammansättning]